

گۆران عبداللە:

ئاسۆي ئيمە كارکردنە بۆ لەباربردنی ئەو زەمىنەيەي كە جينۆسايد

بەرھەمداينی

رېڭخراوي پەيوەندى كوردى دژى جينۆسايد بۆچى ؟

- ئامانجتان لە دامەزراندنى ؟ لەكاتيڭدا رېڭخراوي تر زۆرن ئايا هيچ خيلافيك هەبوو تا ببېتە كۆسپ لە بەردەم كارکردنتان لەگەل ئەو رېڭخراوانەي تردا ؟
- ئايا فەترەيەكي زەمەنى هەيە كە تيايدا بە ئامانجەكەتان بگەن ؟ مەسەلەن ئيوە گەيشتن بە ئامانجىكى ديارىكراو بە كۆتايى بزانون رېڭخراوەكەتان هەلبوەشپنەو...؟
- پاش ئەووى دادگا تاوانى ئەنڧالو هەلەبجەي بە جينۆسايد ناساند چى ترمائو لە پيناويدا تيبكۆشن...؟
- من واى بۆدەچم ئەوكەسو رېڭخراوانەي لەم بوارەدا كاردەكان دەبى پەيامى ئاشتياي پيىبو دوربن لەدەمارگيرىو بە كردهو ئاشتى خوازينو مامەلەيان لەگەل نەيارەكانيشدا ديموكراتيانە بېت ئيوە چى دەلين؟

بەشيك لەوھەولانەي كە تراژيديەكانمان لە كارەساتيكي پەراويز خراووە بگەيەننە ناوھنئەدە سياسسيە بريئاردەرە نيوەولەتيةكان. پەيوەنديمان دروستکرد بۆ ئەووى تەنھا سەپرکەر نەبين لە ئاراستەکردنى ئەو تراژيديايەو ھۆکارەکانى. پيئمان گرنگ بوو ئەو دەنگانەلە رېڭخراويڭدا كۆبکريئەووە كەچمەمکەکانى لیبـوردەيى و ئاشتى لەکۆمەلگەدا بە بنەما وەردەگرى بۆ کارەکانى.

وہلامى پرسيارى دووہم :

مەرچى کارکردن لەھەر رېڭخراويڭدا بۆ تاك تەنھا ئەو خالانە نين كە وەك بەرنامە لە چەند لاپەرەيەكدا دەخريئە روو. ميكانيزمى كارکردن و پەيوەنديەکانى ناو رېڭخراوو

وہلامى پرسيارى يەكەم:

لەدەرەووى ئايدىوۆلۆژياو ھوتافاتى سياسى ئيمە كەسانىكى كوردين وخەلكى كوردستانين، بەشيكين لەخۆشى وناخۆشسيەكانى. دوورى و نزيكى لەو چوار چيوە جوگرافيهو شتيك لەو مەسئوليەتە ناگۆرئ كەدەبى ھەريەك لەئيمە ھەلگري بين. كارەسات رويداو ، دەكرئ رويداو. بۆيە پەيوەنديمان دروستکرد بۆ ناساندنى برينەكانمان بۆپەردە ھەلئانەووە لەسەر ھۆكارى بريندارکردنمان، بۆ ئەووى دەنگى ئازادىخوازەكانى ئەم ولاتەبخەينە پال دەنگمان بۆ وەسەر پيخستنى عەدالەت، بۆ روونەدانەووى كارەسات. بۆ ئەووى ببينە

سیاسیەو چارەنووسی بەکوئیدەگات. ھەر وھا کۆمەلگەى کوردی پاش ئەو ترازیدیانەى بەسەریدا ھاتووە چۆن لە خۆى و بەسەرھاتەکانى دەروانى؟ نەتەووە رەگەزە جۆراوجۆرەکانى تری کوردستان، چ جیگایەك لە بیرو دیدگای کورددا دەگرن؟ چ پیناسەیهك سەبارەت بە ناشتی و روحی لیبوردەى و چەمكى ھاوڵاتیبوون لە روچیدا تەجسید دەبیت؟ لەکاتیگدا ھەموو ئەو پرسیارە بەدلى ئیچە لە کوردستاندا مەیسەر ببیت، ھیشتا ئەو بەرپرسیاریتە مەرۆف دۆستانەیه لە بەرانبەر مەرۆفەکانى تر لە گۆشە جیا جیاکانى جیھاندا لەسەر شانى من و تۆ دەمینیتەو.

وہلامى پرسىارى چوارەم:

بە رەسمى ناسینی ھەلبجەو ئەنفال وەك جینۆساید لەلایەن دادگای بالای تاوانەکان و پەرلەمان و حکومەتى عێراقیەو بریارىكى گرنگ و بەرچاوە سەبارەت بە کردەى جینۆسایدکردنى کورد. بەلام کارەکان لیڤەدا نابى تەواو ببى، دەبى داوا لە حکومەتى عێراقى وەکوو جیگرەوہى حکومەتى روخاو بکریت کە بە فەرمدى داواى لیڤوردن بکات لە کوردو قەرەبووى ھەموو ئەو زیانانە بکاتەوہ کە کورد بەھۆى ئەو کردەوہ جینۆ سایدیەوہ توشى ھات. لەسەرئیکى تریشەوہ لەخۆمان بپرسین ئایا حکومەتى عێراقى چ ھەنگاویكى بەرەسمى ناوہ سەبارەت بە روونەدانەوہى جینۆساید، یان ئەو فاکتەرانیەى جینۆسایدی خوێنقاند لە عێراقدا. ھىچ توێژینەوہیەكى زانستیانەى بۆ کراوہ لە ژیر رۆشنایى یاسا نیو دەولەتییەکاندا؟ ئەگەر نەکراوہ دەبى بکریت، کردنەکەشى نابى تەنھا لەچوار چۆوہى کەسانىكى دیاریکراو و ھۆلئیکى داخراودا بەرپۆہ بچیت. دەبى ھەولبدرى لە ناستىكى فراوانى جەماوەرىدا لەکوردستان وسەرئاسەرى عێراقدا

جۆرى زمانى بەکار ھینراویش دەورئیکى کارىگەر دەگىرن بۆ دۆزینەوہى خود بۆ کارکردن لە ناو ھەر ریکخراوئیکدا.

درووست بوونى پەيوەندى مەرچدار نەبووہ بە بوونى خیلافەوہ لەگەل ریکخراوہ دژى جینۆسایدیەکانى تر، ئەوئەندەى گەرپان بووہ بۆ دروستکردنى چوارچۆوہیەك لە رووى روحيیەوہ ئارام بەخشبیت بۆ بردنە پيشەوہى کارەکان.

ئیمە وەك پەيوەندى لەو جیگایەى کەکار دەکەین، ھەولئى سڤینەوہى ھىچ ریکخراوئیکى ترمان نەداوہ کەھەلگى ھەمان کەیسەن بۆ کارکردن. بەپيچەوانەوہ کار ئاسانیمان بۆ یان کردووہ ھەولئى کارى ھاوبەشمان داوہ. بە بڤواى ئیمە زەمەنى یەك حیزب و یەك ریکخراوہو یەك ئۆرگان و ..ھتد بەسەر چووہ. مەو داو رەھەندەکانى بىرکردنەوہى ئینسان بۆ ژيان و کيشەکان و چارەسەرەکان فراوانتر بۆتەوہ. بۆیە ئاسایى لەناو ئیمەشدا کەسانىك بچنە دەرەوہو ئەو ھەستەیان ھەبیت کە دەتوانن لەدەرەوہى ئیمە کارى باشتر ئەنجام بدەن.

وہلامى پرسىارى سڤیەم:

لە بەرنامەى پەيوەندیدا ھىچ بڤگەيەكى لەو جۆرە نەھاتووہ کە کۆتایى کارىك یان زەمەنىك دیاریکرا بىت بۆ کۆتایى و ھەلۆەشانەوہى ریکخراوہکە.

ئاسۆى کارکردن لەپەيوەندیدا " ریکخراوہکەمان " تا ئەو جیگایەى کەسانىك ھەبن و بەرپۆہى بەرن، لە بەدەستەھینانى چەند داخوازییەك بەولاوہترە. ئاسۆى ئیمە کارکردنە بۆ لە باربردنى ئەو زەمىنەيەى کە جینۆساید بەبەردىنى. کارکردن لەو بواردا بۆ خۆى مەیدانىكى ھەمەجۆرەى فراوانە. کورتى و درىژى زەمەنەکەى پيش ھەموو شتىك پەيوەستە بەوہوہ کە کوردستان لە روى

بەرپۆە بچیت و خەلك ھۆشیار بكریتەوہ لەو بارەوہ.

ھەولدان بۆ سەپاندنی وانە سەبارەت بە ناشتی و مافەكانی مرۆف و دیموكراتی بە شیوہیەکی چروپ لە قۆناغەكانی خویندندا لە بەر رۆشنایی راگەییەندراوی یۆنسكو سەبارەت بە پەرورەدە لەپیناوی ناشتی و مافی مرۆف و دیموكراتیەتدا.

سەبارەت بە دونیای دەرەوش ئیمە کاری زۆر گرنگ دەكەویتە سەر شانمان. بەو پێیەکی پێگەیی كورد لە ناوچەكەدا لە ناشتی دەسەلاتە داگیركەرەكانی كوردستان زۆر لاوازە، بۆیە گرنگە پشٹیوانیو دۆستایەتی دونیای دەرەوش بۆ خۆمان و كیشەكانمان پەیدا بكریت و لە نەتەوہیەکی پەراویزخراوہوہ ببینە نەتەوہیەکی ئاكتیف و کاریگەر.

ئەو ھەنگاوانەیی كە لە ولاتەكانی ھۆلەندو سویدوكەنەداو ولاتەكانی تر نراوہ بۆ بە جینۆساید ناساندنی كارەساتەكانمان زیاتر بكرین و لەكارەكانیشمان ھەمیشە وەكوو نەتەوہیەکی ناشتی خواز بناسرین.

وہلامی پرسپاری پینجەم:

منیش لەگەل رای بەریتانم سەبارەت بەوہی كە دەبێ ھەلسوراوانی ئەو بوارە ناشتیخوازبن. بەلام كیشەكە لەویدایە كە ھەریەك لە ئیمە چ تیروانینو تیگەیشتنیگمان ھەییە بۆ ناشتی، وە ئەوپیوہرانە چین بۆ دەرگەوتنی نیەتی ناشتیخوازانەمان؟ ناشتی لەگەل كی و لەپیناوی چی؟ لەكاتێكدا چەمکی ناشتی بەدەستی ھیزە

جیھانی و مەحەلیكانەوہ خەریكە لەرووحی خۆی بەتال دەكریتەوہو ناشتی تەنھا لە سۆنگەیی بەرژەوہندیكانیانەوہ مانا پەیدا دەكات.

چەمكەكانی ناشتی ، دیموكراتی، لیبوردەیی نەك ھەر لە دونیای سیاسەتی كوردیدا بەلگوو لە زۆریك لە شوینەكانی ئەم گۆی زەویەدا وەك ھەر وشەییەکی تری ناسایی ناو برگەكان دەنووسرینەوہ، بیھیچ تیرامان و ھەلوپستە كردنیك. ھەریەك لەم چەمكە بەشیوہیەك لە ناوەرۆکی خۆی خالی كراونەتەوہ ، كە كۆنەپەرسترین پارت و لایەن بێ ھیچ سلەمینەوہیەك لە بەرنامەو خیتاباتی رۆژانەیان لەپەنای دەیان وشەو رستەیی خویناویدا بەکاری دینن . ئەم چەمكە، ناشتی، دیموكراتی و لیبوردەیی دەبێ جاریکی تر لە دونیای ئیمەدا پیناسە بكرینەوہو لەسەر پێی خۆیان دا بنرینەوہ. كلیلی پراكتیسە كردنیان بدریتەوہ دەستی خەلكو پاكبكرینەوہ لەبەرژەوہندییە تەسكەكانی دەسەلات و سەرگردەكان .

ناشتیخوازیمان لەم بوارە ، دوركەوتنەوہمان لە شەرۆو توندو تیژی ، دلنیا كردنەوہی نەتەوہو ئاینە جیاوازەكانی تری كوردستانە لەپێكەوہ ژیانگی ناشتیانەدا. دەرگەوتنمان وەكوو نەتەوہیەکی ناشتیخوازو مرۆف دۆست دەبیتە ھۆی راكیشانی ھیزە ئازادیخوازەكانی جیھان بۆ پالپشتیكردنمان.